

SESSİZ İRGATLAR

Prof. Dr. İrfan Yılmaz

AÇILIŞ

"Gözden uzak, toprağın karanlığında boğaz tokluğuna çalıştırılan yumuşak ırgatlar diyebileceğimiz solucanlar, dünyayı besleyen hububat ve baklagil çeşitlerinin verimlilik rekoltelerine ait rakamların büyüklüğüne vesiledirler."

MAKALENİN ÖZÜ

Bu makale, Allah'ın ekosistemde istihdam ettiği en sessiz, beyinsiz ve elsiz işçilerinden olan toprak solucanlarının küresel gıda üretimine devasa katkısını ele almaktadır. Rezzâk isminin tecellisiyle toprağı havalandıran, gübreleyen ve ölü organizmaları dönüştüren bu varlıklar, bilhassa fakir ülkelerin verimsiz arazilerinde mucizevi bir rahmet dengesi kurmaktadır. İlâhî şefkatin bir göstergesi olarak ziraatte vazgeçilmez bir yer tutan bu mütevazı canlılar, ekosisteme yapılan fitrî olmayan müdahalelerin ne kadar tehlikeli olduğunu da bizlere hatırlatmaktadır.

- Gözsüz ve beyinsiz solucanların küresel gıda rekoltesindeki devasa payı
- Fakir ve asidik topraklarda İlâhî bir inayet olarak solucan faaliyetlerinin daha çok fayda vermesi
- Fıtrata ve yerel ekosisteme dışarıdan müdahale yerine organik ziraatın gerekliliği
- Yerin altındaki muazzam iş bölümünde parlayan rızık ve inayet hakikati

MAKALEDEN ÇIKARILABİLECEK 3 TEMEL ESAS

- Allah, elsiz ve beyinsiz bir canlıyı milyarlarca insanın rızkı için kusursuz bir ziraat mühendisi gibi çalıştırır.
- Küresel güneydeki fakir topraklarda solucanların daha çok fayda sağlaması, Rezzâk isminin özel bir şefkat tecellisidir.
- Ekosistemdeki fitrî dengeye müdahale etmek yerine, onu koruyan ve destekleyen organik usuller benimsenmelidir.

SOHBET SORULARI

Hassas Nokta: Küresel güneydeki açlık ve toprak verimsizliğinden bahsedilmektedir. Sohbet esnasında fakirlik ve imkânsızlıklar acınası bir mahrumiyet olarak değil, Rezzâk-ı Kerîm'in en zayıf canlıları istihdam ederek (solucanlar vasıtasıyla) muhtaçların imdadına koşması (İlâhî şefkat) üzerinden işlenmeli, teselli edici bir dil kullanılmalıdır.

- Elsiz, ayaksız, gözsüz ve beyinsiz bir canlının dünya tahıl üretiminde milyonlarca tonluk etkiye sahip olması, bize Cenâb-ı Hak'ın icraatı ve "Rezzâk" ismi hakkında neler düşündürür?
- Toprak solucanlarının fakir ve asidik topraklarda zengin bölgelere kıyasla oransal olarak daha çok fayda sağlamasını (ilâhî dengeleme) nasıl okumalıyız?
- Ekolojik dengeye dışarıdan müdahale etmenin zararları ile manevi hayatımızdaki fitrî sınırları koruma arasında nasıl bir paralellik kurabiliriz?

DİKKAT ÇEKİCİ NOTLAR

KÜRESEL KATKI:

Solucanlar dünya genelindeki tahıl üretiminin %6,5'ine, baklagillerin ise %2,3'üne (yıllık 140 milyon ton) katkı sağlamaktadır.

BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK:

Yeryüzündeki biyolojik çeşitliliğin yarısı, gıdalarımızın doğum yeri olan ve henüz tam keşfedilmemiş toprağın altında barınır.

TÜR SAYISI:

Halkalı solucanların bugün bilinen 22.000 türü olup, bunun zamanla 30.000'e kadar çıkabileceği düşünülmektedir.

KAVRAM SÖZLÜĞÜ

EKOSİSTEM

Belirli bir alanda bulunan canlılar ile bunları saran cansız çevrenin karşılıklı ilişkileriyle meydana gelen ve süreklilik arz eden sistem.

FOTORESEPTÖR

Göz bulunmayan canlılarda ışık ve karanlığı algılamaya yarayan, deriye gömülü özel ışık alıcı hücreler.

BİYOKÜTLE

Bir türün veya yaşama birliğinin belirli bir zamanda sahip olduğu toplam canlı ağırlığı.

REZZÂK

Bütün canlıların rızkını veren, maddi ve manevi her türlü ihtiyacı karşılayan Allah (c.c.).

DETRİTÜS

Topraktaki ölmüş canlıların organik kalıntıları ve çürümüş doku parçacıkları.

KUR'ÂN, HADÎS, RİSALE VE PIRLANTA UFKU

KUR'ÂN-I KERİM

"İnsan (şu) yiyeceğine bir baksın! (Nasıl) Biz suyu döktükçe döktük. Sonra toprağı güzelce yarıdık da orada daneler bitirdik. Üzümler, yoncalar, zeytin ve hurmalar; iri ve sık ağaçlı bahçeler, meyveler, çayırılar... (hepsi) sizin ve hayvanlarınızın geçimi için."

Kur'ân'ın Altın İkliminde, Abese Sûresi, 80/24-32

HADÎS-İ ŞERİF

"Müslüman bir ağaç diker de ondan herhangi bir insan, hayvan veya kuş yerse (bu ağaç meyve verdiği ve meyveleri yenildiği sürece) kıyamet gününe kadar o müslüman için sadaka olmaya devam eder."

Riyazu's-Salihin, Müslim, Musâkât 10

RİSALE-İ NUR

"Hem toprak, nebatatıyla açılıp, Rızkınız oradan geliyor. Hissiz, şuursuz toprak, sizin Rızkınızı düşünüp şefkat etmek kabiliyetinden pek uzak olduğundan, toprak kendi kendine açılmıyor, birisi o kapıyı açıyor, Nimetleri ellerinize veriyor."

Sözler

PIRLANTA SERİSİ

"Şu solucana bakın! Ayaklar altında ve kendi hesabına alabildiğince merhamete muhtaç... Ama o, bu hâliyle pek çok şeye merhamet etme yolunda yorgunluk bilmeyen bir yolcudur: Şefkatli toprak ona bağrını açar. O da, bu sıcak kucagın her parçasına yüzlerce döl bırakır. Toprak ana bununla havalanır, bununla kabarır ve her yanıyla pişer ve olgunlaşır. Toprak solucana, solucan da toprağa rahmet..."

F. Gülen, Sızıntı, Kasım 1980

ÖNERİLEN OKUMA

Pırlanta Serisi'nden "Enginliğiyle Bizim Dünyamız (İktisadî Mülâhazalar)" eseri veya Risale-i Nur'dan Tabiat Risalesi (Yirmi Üçüncü Lem'a).

HAFTAYA TAŞINACAK SORU

Kendi hayatımızda "sessiz ırgatlar" gibi bize her an hizmet eden ama çoğu zaman varlığının farkına bile varmadığımız hangi ilâhî nimetler var?

GECENİN TEFEKKÜRÜ

"Görmediğimiz toprağın altında bizim için durmaksızın işleyen bu ilâhî tezgâhın asıl Sahibi, bize ne kadar yakındır?"